

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

Drukarni i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Wiedeń, d. 12. Października. — W tej chwili odbieramy wiadomości z Konstantynopola z 5. b. m. Według nich otrzymał Omer basza rozkaz, do wezwania naczelnego wodza rosyjskiego księcia Górczakowa, aby ustąpił z księstw naddunajskich i wyznaczył mu dni 15 na odpowiedź. Manifest wypowiedziany wojnę wygotowano.

Triest, d. 12. Października. — Według wiadomości nadeszłych z Konstantynopola w tej chwili z 3. b. m. Omer basza ma wezwać wojska rosyjskie do ustąpienia z księstw naddunajskich. Sankcya sułtana nastąpiła. Dunaj i morze czarne mają pozostać otwartymi dla flag neutralnych. Rosyjscy poddani przechodzą pod opiekę obcych posłów.

Paryż, d. 12. Października wieczorem. — Organa rządowe prawią wciąż, że cesarz rosyjski chce pokoju.

Książę Menżyków został mianowanym gubernatorem księstw naddunajskich. Gospodarów oddalono z urzędowania.

Triest, d. 11. Października. — Wiadomości z Bombaj dochodzą do 12. p. m. Handel ożywiony. Wiadomości z Birmy niepomyślne, naczelnik Meaton z swoją bandą niepokoi Anglików. Flotyllę amerykańską dobrze przyjęto w Japonii, ale do wiosny odłożono rozpoczęcie stosunków handlowych. Anglicy chwytają dzonki chińskie z rozbójnikami morskimi, których się teraz namnożyło wzdłuż brzegów chińskich. Powstanie w Chinach góra, dynastya Mandszu uważają za upadłą.

Berlin, d. 13. Października. — Naj. Pan raczył pozwolić dyrektorowi jen. poborów, Pommer Esche, przywdziać udzielone mu przez Naj. kr. saskiego insygnia krzyża komturowego I klasy, orderu Albrechta walecznego.

Ministerstwo spraw duchownych, oświecenia i lekarskich. Nauczyciel Dr. Sikorski, mianowanym został czwartym wyższym nauczycielem przy gimnazjum w Trzemesznie.

Berlin, d. 13. Października. — Telegraficzne wiadomości donoszą po większej części o stanie prawdziwym spraw politycznych, dzienniki zaś tymczasem, rozumowaniami swojemi starają się zaciemniać ów stan rzeczy, z powodów różnych, w miarę jak od kogo odbierają natchnienia. Z tego powodu trudno więc utrzymać stały wątek pomiędzy wiadomościami telegraficznymi, a różnie rozprowadzonymi tłumaczeniami po dziennikach miejscowych i zagranicznych. Z tego powodu uważać trzeba zawsze na główny wątek podanej wiadomości, na źródło każdego dziennika referującego i na dzieje powszechne, te trzy czynniki myślnych doprowadzają do pewniejszych wniosków, niż wszelkie prorocze domysły. Tak dziś zamieszczając pod telegraficznymi depeszami wiadomość z Konstantynopola, o pewnem wypowiedzeniu wojny przez Turcyę Rosyi, o którym dzienniki natchnien wyższych wciąż powątpiewają, znajdujemy zarazem w wiedeńskiej Presie glossy do tej depeszy, że o krokach nieprzyjacielskich natychmiastowych ani myśleć można, i że może sztuce dyplomatycznej uda się tymczasem załatać biedę, wyjąwszy przypadek, gdyby porta ulegając natarczywości emigracyi, przyjęła jej służbę. Wówczas porta utrudniałaby całą sprawę.

Z Wiednia donoszą nam, że angielski projekt do układów wprowadzić tam naszedł, ale nie spodziewają się po nim pomyślnego wypadku, bo Rosya na pośrednictwo angielskie nie tak łatwo przystanie. Natomiast wczorajsza Zeit berlińska donosi, że Prusy zostaną neutralnymi, ale nadadzą tej neutralności znamie pośrednictwa, aby w przypadku rozwoju wojennego, wpływać na utrzymanie pokoju. Są to dyplomatyczne wyrażenia, z których każdy, jak chce, może wyprowadzać tłumaczenia.

— Wyjmujemy z korespondencji berlińskiej Czasu co następuje: Zjazd olomuniecki i warszawski utwierdzają mnie w przekonaniu, że stanowisko Prus w rzeczonej sprawie jest dotąd takie samo, jakim było przed zjazdem olomunieckim. Rezultat tegoż zjazdu — odnowienie dawnego przymierza między trzema dworami północnymi — o którym wam z taką pewnością z Wiednia donoszono, jeżeli nie był umyślnym wynysłem, w docho tutejszej Kreuzzeitung, był prostym indywidualnej refleksyi w formie dyplomatycznej pewności odzianym domysłem. Powtórzono wam go i w następnych doniesieniach. Tymczasem dosyć przetrząść tutejsze dzienniki, jeżeli się niema poglądu na rzeczywiste Prus położenie, aby się przekonać, że do tej chwili żada w dotychczasowej

ich polityce zmiana nienastąpiła, i tak w skutku zaszłych dotąd wypadków, jak i z natury żywotnych państwa tego stosunków, nastąpić niemożliwa. Czy nastąpi, i jakie w tym razie zmiana ta pociągnęłaby za sobą skutki, to rzecz inna. Opinia publiczna jest przeciw niej; dowodem tego, że żaden z dzienników, ani nawet Kreuzzeitung, za nią przemawiać nie śmie. Jakże zaś w gabinecie tutejszym co do przyszłego stanowiska Prus w sprawie wschodniej panuje przekonanie, raczcie się o tem przekonać z dzisiejszego wstępnego artykułu półurzędowego dziennika die Zeit, na który zwracam waszą uwagę. *) Znajdziecie w nim potwierdzenie zupełne tego samego zdania, które wam już przed kilkunastu dniami objawilem. Wszakże, chociaż to należy jeszcze do przypuszczeń, potężniejszym się może stać wpływ okoliczności na postanowienia rządu pruskiego, niż dobrze pojęty i z zimną krwią obrachowany interes kraju. W takim razie trzeba oczekiwać, że zająwszy znów musiała zmiana gabinetu. Pewne okoliczności, których nie wymieniam, zaszły podczas powrotu N. Pana z Warszawy do Potsdamu. domyslałby się może kazali, że zmiana takowa jest nawet prawdopodobną. Biegła nawet o nią dzisiaj wieść w stolicy. Nieprzywiązuje jednak dotąd do tych szczegółów żadnej wartości, bo mniemam, że ostatnie słowo w sprawie wschodniej nie jest jeszcze wyrzeczonym. Wojna jeszcze się nie rozpoczęła. W takim tylko razie nadeszłyby podobno i dla Prus chwila ostatecznego zdecydowania się; a i wtenczas jeszcze na decyzję tę wpływałyby stanowczo ta okoliczność, czy rozpoczęta wojna toczyłaby się tylko pomiędzy Rosyą a Turcyą, czy przyjęłaby, w skutku wmięszania się państw zachodnich, charakter wojny powszechnej. To pewna, że wmięszanie się to zachodu jest poczęści zawisłem od stanowiska, jakie Prusy w sprawie wschodniej zajmą. Dla tego mniemam, że samej Rosyi interesem jest, aby przed czasem i bez koniecznej potrzeby, Prus do przymierza z sobą i z Austryą nie wciągać. Gdyby to już teraz stać się miało, nie ma wątplenia, że wojna, która by wybuchła, przybrałaby natychmiast charakter wojny powszechnej. Prusy w wojnie przeciwko Anglii? Takiej ewentualności nikt sobie w Prusiech wyobrazić nie umie. Ten wzgląd jest tak silnym, że sam jeden wystarcza, aby Prusy odwieść od czynnego przymierza, w którym ani dla siebie, ani dla Europy nie mogą znaleźć pożytku. Stanowisko neutralne Prus jest w tej chwili może najsilniejszą gwarancją pokoju europejskiego.

*) Dziennik ministeryalny pruski die Zeit tak skreśla politykę swojego rządu w obec sprawy wschodniej:

Stanowisko Prus w tej chwili, gdzie w południowych stronach Europy burza wojenna zdaje się być blisko wybuchu, nateża jak łatwo zrozumieć można w wysokim stopniu uwagę nie tylko w kołach wysokiej polityki, ale i we wszystkich warstwach narodu. Pytają się z bardzo naturalną niespokojnością: czy Prusy będą z Rosyą lub przeciw Rosyi? Mówimy z naturalną niespokojnością: gdyż poświadczysz jedno lub drugie z obu tych pytań, możliwość bowiem wojny, skoroby ostatnie doniesienia z Konstantynopola otrzymały potwierdzenie, byłaby nader bliska.

Nie jesteśmy wtajemniczeni (?) w politykę, jakiej się w obecnym krytycznym położeniu gabinet J. K. Mei trzymać będzie. Wszakże sądzimy, że dosć rzucić nieuprzedzonym okiem na dzieje Prus i jeograficzne położenie ich mieć na uwadze, aby w obec gotujących się wypadków poznać przyrodzone przeznaczenie Prus. Takie uznanie uspokajać tylko może.

Aby stanąć przeciw Rosyi, w tę alternatywę nie mogą wcale Prusy popaść, dopóki się trzymają zdrowej konserwatywnej polityki. Pytanie czy Prusy będą przeciw Rosyi, samo się przez się rozstrzyga. W kwestyi jednak o której tu mowa, nie masz żadnego powodu, aby Prusy miały być za Rosyą jeżeli pod tem wyrażeniem oznaczamy wzięcie się do oręża. Spór rosyjskoturecki nie dotyka jak nateraz tak blisko naszych interesów, abyśmy mieli przetrząść wojnę nad utrzymanie pokoju.

Nowsze instytucje Prus zbyt jeszcze są młode. Aby je utrwalić, a właściwie dać im się rozwinąć, potrzeba przedewszystkiem pokoju. Pierwszy strzał pruskiego działu rozniósłby echo zniszczenia po naszych warsztatach, naszych fabrykach i naszych portach handlowych. To żadnej nie ulega wątpliwości. Wiedząc przeto o tem, należy już tem samem mieć ufnosć u rządu J. K. Mei, że jakikolwiek wzięłyby wypadki kierunek, postępowanie jego będzie takim jak mu interes Prus i pomyślność ojczyzny nakazuje.

Dla tego zdaniem naszym nie czas potemu, żeby się oddawać przykrym obawom ze względu na bliską przyszłość polityczną. Tymczasem wojennym doniesieniem otrzymanym dziś (8. m. b.) jeszcze z Wiednia i Paryża brakuje cechy autentyczności. Choćby się wszelkie wiadomości te potwierdziły istotnie, to przekonani jesteśmy, potrzebąby jeszcze nadzwyczajnego nie dającego się przewidzieć obrotu rzeczy; aby sobie wyobrazić takie położenie, iżby Prusy w sporze rosyjsko-tureckim inne zająć mogły stanowisko, aniżeli poważanie wzbudzającą neutralność.

Francya.

Paryż, 10. Paźdz. — Apostolski misyonarz i kanclerz patryarchy jerozolimskiego, ksiądz Duquevilles, był przyjmowany wczora przez cesarza i cesarzową, ostatniej ofiarował krzyż z perłowej macicy, zrobiony w Betleem.

— Na giełdzie rozniesiono pogłoskę, że cesarz chory. Patrie powiada, że pogłoska ta jest płożną, ponieważ cesarz zupełnie jest zdrow i dziś wieczorem będzie na scenicznym przedstawieniu w teatrze bramy św. Marcina.

— Jenerał Goyon i inni oficerowie wysłani do Ołomuńca wrócili do stolicy.

— Telegraficzna depesza w tej chwili donosi, że okręt angielski „Fury” przybył z depeszami z zatoki Besika do Marsylii.

— Według Echo Agricole mniej były targi ożywione. Mąkę tylko kupowano na potrzeby, ceny jednak trzymały się. Ze wszystkich zbóż, tylko zagraniczne utrzymuje się w cenie. Administracja dotrzymała swego przyrzeczenia i zapłaciła piekarzom 328,000 fr. wynagrodzenia za pierwszą połowę Września.

— Progrès du pas de Calais pierwsze otrzymał napomnienie, ponieważ żartował z urzędników, przy sposobności podróży cesarza. Prefekt chciał tym napomnieniem zadość uczynić zniechęcaniu władz miejskich i wojskowych.

— Depesze otrzymane z Konstantynopola o wypowiedzeniu wojny, tak są sprzeczne, że nikt nie wie, co ma o nich sądzić. Giełda wierzy w chęć ministerstwa angielskiego utrzymania pokoju. O mocarstwach sądzą, że wszystkiego dołożą starania, aby pokój utrzymać. Rząd francuski tymczasem spokojnie sposobi się na wszelkie przypadki. Jenerałowi Lamoricière, jak się zdaje, poczynił rząd pewne oferty. Jenerał odpowiedział: w tej chwili do niczego się nie zobowiązuje, ale skoro wojna wybuchnie, gotów jestem służyć Francji bądź jako jenerał, bądź jako żołnierz. Jenerał d'Arbouville zapytał cesarza przed kilku dniami, czyby w danym przypadku nie chciał korzystać z usług jenerała Changarniera. L. Napoleon odpowiedział: „o jego usługach nie chcę wiedzieć. Zresztą nie mogę mu żadnego przypisać talentu wojskowego, jako wodza.

— Radzca stanu Fremy wydał okólnik do dyrektorów teatrów, w którym wkłada na nich obowiązek zakazania swym artystom inrowizowania w czasie przedstawienia, bo takie inrowizacje publiczność często wita, za polityczne przymówienia.

Paryż, 5. Paźdz. (Kor. Cz.) — Minister hr. Buol skłonił cesarza Mikołaja do dania innego tłumaczenia nocie wiedeńskiej. Wiadomość ta była zakomunikowaną przez ambasadę rosyjską dziennikowi Assémblée Nationale, który ją ogłosił pompacyjnie, jak gdyby był organem ambasady północnych. Rząd dał za to prywatne ostrzeżenie Assémblée Nationale, w la Patrie zaś i w Constitutionnelu wyłożył prawdziwy stan sprawy wschodniej. Cesarz Mikołaj dał istotnie inne tłumaczenie noty wiedeńskiej, ale wtedy kiedy już dwory zachodnie posłały flotom rozkaz wkroczenia do Dardanelów. Rozkaz ten posłany dnia 27. Września, dojdzie p. de la Cour i lorda Redcliffe dnia 8. b. m. Dwory zachodnie zawiadomiły o tym jenerala de Castelbajac i sir Seymoura, swych ambasadorów w Petersburgu przez wysłanych na ten cel kuryerów, którzy mają stanąć na miejscu dnia 6. t. m. Ze strony Francji wyjechał kuryerem p. de Fontaine, urzędnik ministerium spraw zagranicznych. Cesarz Mikołaj będzie zatem zawiadomiony parę dni wprzód o wkroczeniu flot sprzymierzonych. Inne tłumaczenie, dane przez cesarza Mikołaja nocie wiedeńskiej, stało się dwojako za późnem, z przyczyny, że i Turcja straciła cierpliwość. Wiecie, że dywan zebrany d. 26. Września, wyrzekł opinią, iż nie pozostaje tylko wojna; że sultan ma według zwyczaju zażądać rady Szeik ul Islam i że potem będzie ogłoszoną deklaracją wojenną. Powyższe wiadomości zrobiły swój skutek na giełdach paryskiej i londyńskiej, które znacznie spadły. Dołączyły się do tego wiadomości o gotowaniu się Francji i Anglii do wojny. o powołaniu we Francji urlopników, o nagłym powrocie królowej Wiktorii ze Szkocyi, o zamiarze zwołania parlamentu, o przeznaczeniu w razie danym jenerala Canrobert na dowódcę korpusu francuskiego który ma być posłany do Turcyi itd. Niektóre z tych wiadomości są jeszcze niepewne, ale wszystkie mogą się zrealizować, bo Francya i Anglia postanowiły wzięść się czynnie do utrzymania pokoju publicznego. Lord Landsdowne wyjeżdżając z Paryża, odebrał od cesarza zapewnienie, że Francya trzymać będzie wiernie z Anglią. P. Drouin de Lhuys oświadczył ze swjej strony, iż dotąd Francya ciągnęła za sobą Anglią, lecz że teraz da się ciągnąć przez nią i że jej nie opuści. Manifestacje za Turcyą robione z pobudki rządowej w Keley, Leicester, Wolverhampton, Birmingham, Manchester i Londynie, pokazują, że Anglia bierze dziś główną inicyatywę w sprawie wschodniej, i że ją całą siłą popierać zamysła.

Czy z tego wszystkiego wyniknie wojna? niewiadomo jeszcze. We Francji i Anglii niewielu jest takich którzy wierzą w wojnę. Pomimo nawet artykułu p. de Césena ogłoszonego w Constitutionnelu, według którego loczące się negocjacje mają pokazywać początek wojny. Największa część ludzi publicznych wzięła artykuł p. de Césena na pogroźkę obróconą ku Rosyji, i jest przekonana, iż cesarz Mikołaj ustąpi (!), i że nie może zrobić inaczej. La Patrie zapewnia, że konferencya wiedeńska ciągle istnieje. Ona więc może wszystko zgodnie jeszcze zakończyć. Turcyja także nie ogłosi zapewne tak prędko deklaracji wojennej. Anglia i Francya będą miały czas zatem wpłynąć na nią i jej wojenne kroki powstrzymać. Ale wszystko pokazuje, że pokój wisi na włosku, i że jak to dobrze powiedziała la Patrie, trzeba tylko prostego toku wypadków aby wywiązała się wojna. Francya i Anglia chcą podnieść swój wpływ na wschodzie, który przez dwudziesto-letnie koncessye stał się istnym pośmiewiskiem, i położyć zapórą ciągłemu parciu północy. Jeżeliby Rosyja nie ustąpiła, czemu trudno uwić, i jeżeliby Turcyja była pobita, Francya i Anglia posyłając wojsko lądowe do Turcyi, mogłaby załatwić od jednego razu sprawę wschodnią, podstawiając w miejsce dynastyi muzułmańskiej dynastyą chrześcijańską. Noty hr. Nesselrodego pokazują, że tego obawia się Rosyja, a na to najwięcej baczą dzien-

niki angielskie, kiedy broń Turcyi, ciągle na nią powstają. Ostatnie przypuszczenie jest nieraz rozbierane w Paryżu, i nieraz obudza się we Francuzach wspomnienie, iż dynastyja francuska siedziała niegdyś na tronie konstantynopolańskim. Zachód znajduje się obecnie w złem położeniu, tak pod względem zbożowym jak finansowym, bogactwo pęta mu nogi jak jakie kajdany, ale potrzeba jest zbyt gwałtowna, aby nie miał nareszcie pokazać gotowości i energii. Twierdzenia la Patrie, jakoby koalicya nie groziła Francji, zdaje się dowodzić, iż pomimo nieodzownych wahań, Austria i Prusy trzymają z zachodem.

Dotąd Słowianie tureccy wyznający religią grecką, udawali się w Paryżu na nabożeństwo do kaplicy ambasady rosyjskiej, z przyczyny, że inni nie było. Taki stan rzeczy rozszerzał propagandę, która bardzo szkodziła ambasadzie tureckiej. Aby temu położyć koniec, Veli basza postanowił wybudować inną kaplicę z funduszy składkowych. Jeden z sekretarzy ambasady tureckiej w Paryżu, ma z sobą córkę muzułmankę. Młoda ta i piękna osoba, nosi tylko w domu ubiór turecki.

O przeznaczeniu floty admirała Corry, niema dotąd nic pewnego. Pewna jej część została rozproszona po portach kaletańskich, ale zdaje się, że admirał z jedną dywizją popłynie czy do Lizbony czy do Gibraltaru. Flota francuska popłynęła z Boulogne pod Folkstone, a potem wróciła do Cherbourg.

Anglia.

Londyn, d. 10. Października. — Po dziennikach tygodniowych o czym innem nierospawiają, jak o Turkach i Rosyanach. Jaka barwa w tym rodzaju prasy panuje, już po razy kilka wspominaliśmy. Dzienniki torysokie, John Bull i Britannia, zwykły nadzwyczaj surowo oceniać od roku 1838. politykę zewnętrzną Palmerstona, teraz idą Herald i Standard ślepo za przykładem młodszego i żwawszego reprezentanta toryzmu The Press. Zasad są te organa bardzo konserwatywne, nienawisć zaś swoją przeciw dworom północnym uzasadniają zarzutem, że północ nie uważa żadnego traktatu za święty, który broni interesów angielskich; o propagandzie na stałym lądzie na rzecz ustaw angielskich ani chcą wiedzieć, chociaż czerwoną rewolucyą wysuwają naprzeciw dumie mocarstw absolutnych, jak dawniej przeciw usiłowaniom liberalnych w zaprowadzeniu reform. Tak zwłacza Disraeleego Press politykę amerykańską w sprawie Kosty, gdy tymczasem politykę lorda Aberdeena w kwestyi rosyjsko tureckiej stawia pod pręgierzem. W najnowszym numerze pełno znajduje się złośliwych epigramatów, które głos publiczny przypisuje Disraelemu. Z czterech mocarstw znajdują się Prusy przez Rosyją zastąpione, bo tak mówi: niedźwiedź mruczy, orzeł wznosi się, kogut pieje, a lew chrapi. W ogóle podzielają tygodniki zdanie, że Rosya nie jest zdecydowaną na taniec wojenny z zachodem i żeby się cofnęła przed wolą na serio oświadczoną ze strony Anglii i Francji. Półrządowe dzienniki wierzą czy też udają wiarę, że car się przestraszył i tylko szuka zaszczytnego cofnięcia się z księstw naddunajskich. W tym przekonaniu znajdują powód do łagodności. Dotąd ołomunieckie projekta są obleczone w tajemnicę. Przynajmniej zdają się napomnienia w Timesie o ich treści być niezupełne. Tyle jest pewną rzeczą, jak się zdaje, że rząd angielski ma nadzieję utrzymania niepodległości i całości państwa tureckiego na drodze układów i wywiązania się z dawnego słowa, bez spalania naboju prochu. Onegdaj była znów rada gabinetowa i dziś odbędzie się trzecia. Podanie, że na tych obradach byli wszyscy ministrowie, prostują dzienniki w ten sposób, że Sir J. Graham znajduje się przy królowej w Balmoral, książę Argyll rozumiał, że jest zbyt czynnym na tych obradach, a Sir W. Molesworth, który w dalekim bawi Cornwal, zapóźno przypadkiem wezwano, tak iż w piątek nie mógł przybyć do Londynu. Sądźmy, że dziś dopiero wróci do stolicy. Ponieważ Sir W. Molesworth należy do ukształconych i filozoficznych radykalistów, przeto Daily News bardzo się burzy na takie postępowanie jego kolegów, a nawet podejrywa ich, że go z zamiarem tak późno wezwali na radę do Londynu. Herald żąda dziś, aby parlament niezwłocznie zwołano, a Advertiser cieszy się, że w tym tygodniu odbędą się meetyngi w Manszestrze, Birminghamie, Derby i Potterier. Times zatęcza, że tureckie zmiany w projekcie wiedeńskim wzięte zostały za podstawę warunków w dalszych układach i żądają nowego aktu, z odrzuceniem zaprojektowanego objaśnienia rosyjskiego. Konferencya nadzwyczaj podrwała głowę, gdyby nie ten błąd, nie byłoby układy stanęły na terazniejszym stanowisku. W końcu wynurza swoją nadzieję utrzymania pokoju, ale nie tai też swego przekonania, że mocarstwa cudzoziemskie nie bardzo wierzą zamilowaniu pokoju ze strony Anglii. Anglia może zawsze szybko rozpocząć wojnę, wola w piśmie rozstawionem. Spodziewa się, że prawda ta znajdzie oddźwięk we właściwym miejscu. Chronicle mówi w tym duchu także.

United Service Gazette pisze: angielska komisya główna mundurowa, która głównie się trudni ulepszeniami w ekwipowaniu naszego wojska, otrzymała rozmaite wzory mundurów różnych gatunków broni z Austryi. Przypatrzyliśmy się im z uwagą i przekonaliśmy się, że niejedno daleko jest w nich stosowniejszem, aniżeli u nas. Sukno w mundurach austriackich daleko jest lepsze, jak nasze. Austriackie lniane mundury na lato wcale są nieznanne w armii angielskiej. Austriacki tornister daleko jest trwalszy i piękniejszy, równie i lepszy, ponieważ żołnierz żadnych szkarpetek i mało kosztu nosi w tornistrze, a Anglik w to dobrze bywa zaopatrzony. Austriackie koszule daleko są grubsze, niż angielskie. To samo powiedzieć można o ich trzewikach, o szcztolkach, rzemieniach i tym podobnych przedmiotach. Mały biczyk do tornistra przywiązany, poczytywała naprzód komisya, za pewien rodzaj knuta wojskowego, aż się dowiedziała, że służy do trzepania mundurów. Zaprowadzone u nas w powszechności bronzowanie karabinów, zdaje się u Austriaków wcale nie znaną sztuką. Austriacy z tego powodu chędożą wciąż lofy, zamki, i z tego powodu mają mnóstwo przyborów do chędożenia, co już od wielu lat wymazano z regulaminu angielskiego jako rzecz zbyt cenna. W ogóle nasi żołnierze angielscy daleko są wygodniej ubrani, niż austriacy, chociaż więcej przymuszeni są nosić w marszu na plecach ciężaru. Skoro w naszym wojsku zaprowadzą helmy

i tużurki lekki ubiór letowy, tornistry skórzane, wówczas ubiór naszych żołnierzy o wiele będzie doskonałym niż Austriaków.

— Ostatnie pocztę z północy przywożą bliższe wiadomości o rozbiciu się okrętu „Annie Jane” z wychodźcami. Wszystkie sprawozdania zgadzają się na to, że 348 osób częścią zatonęło, częścią stłoczonych zostało zarywającami się kajutami, i tylko 102 osób ocalono. Większa część podróżnych składa się ze Szkotów, oprócz tego byli Irlandczykowie, kilku Niemców i kilku Francuzów.

Gottfried Kinkel będzie czytał prelekcję o literaturze niemieckiej w filozoficznym instytucie edynburskim.

Austria.

— Gaz. Wiedeńska zamieszcza następujące rozporządzenie cesarskie z dnia 2. b. m. obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, a dotyczące się tymczasowego obowiązywania przepisów istniejących przed r. 1848, ograniczających możność posiadania przez Izraelitów.

Po zasięgnięciu zdania moich ministrów i wysłuchaniu mojej rady państwa, postanowiłem co następuje:

1) Począwszy od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia w dzienniku praw państwa aż do mającej nastąpić stanowczej regulacji polityczno-cywilnych stosunków Izraelitów, przepisy ograniczające możność posiadania przez Izraelitów, mają tymczasowo mieć znowu moc obowiązującą w każdym kraju koronnym jak takowe istniały przed i po dzień 1. Stycznia 1848 r.

2) W tych razach, w których Izraelici jeszcze przed tym dniem nabyli dobra nieruchomości w prawne posiadanie, lub tam gdzie prawne posiadanie dóbr nieruchomości nabywaniem tylko bywa przez wniesienie do ksiąg publicznych, przeciw podanie o takowe wniesienie już uczynionem było, ograniczenia te zastosowane nie będą. Ograniczenia te również nie stoją na zawadzie tym czynnościom prawnym pod względem nabytku na własność dóbr nieruchomości, jeśli takowe przed tym dniem zawarte zostały przed władzą publiczną, za pomocą aktu notaryalnego lub za innym publicznym uwierzytelnieniem, chociażby oddanie na własność jeszcze nie nastąpiło, lub gdzie publiczne księgi istnieją, podanie o wniesienie hipoteczne nie było jeszcze uczynionem.

3) Moi ministrowie spraw wewnętrznych i sprawiedliwości mają sobie polecone wykonanie tego rozporządzenia.

Wiedeu, dnia 2. Października 1853. roku.

Franciszek Józef.

Hr. Buol Schauenstein w. r. Bach w. r. Krauss w. r. Na najwyższy rozkaz Ranssonnet w. r.

— Czytamy w dzienniku półurzędowym pruskim die Zeit co następuje: W tej chwili oczy Europy zwrócone są na Konstantynopol. Pytanie, które jak olów cięży od kilku miesięcy na ruchu publicznym, — pytanie: wojna czy pokój, na nowo zajęło przodowe stanowisko, kiedy mniemano już, że szczęśliwie rzecz skończona. Najnowsze wiadomości które nam przywiózł telegraf z Konstantynopola, wykazały stan rzeczy nader groźny. Wprawdzie uchwała dywanu nie jest jeszcze wypowiedzeniem wojny; takowe może wyjść tylko od samego sultana i tymczasowo są powody pozwalające mieć nadzieję, iż w ważnej tej okoliczności znajdują się jeszcze punkta, za które pomimo tego wszystkiego zahaczyć będzie można pokój. Jednakże w uchwale gabinetu tureckiego spoczywa manifestacja, której nie można lekce uważać. Czy sultan, którego zamiary niewątpliwie są pokojowe, i teraz jeszcze będzie w stanie stawić przemożny opór naprzeciw party wojennej w swoim gabinecie, w duchowieństwie tureckim i w reszcie w narodzie tureckim? Trudno, bardzo trudno ocenić trafnie z oddali to rozstrzygające pytanie. Być może, że w tej chwili cała już połączona flota angielsko francuska stoi pod Konstantynopolem w wyraźnym wprawdzie celu wspierania pokojowych zamiarów sultana przeciw parciu wojennych części narodu; lecz nie należy zapominać, że ostatnia uchwała dywanu zapadła już może w obec tej floty. Gdyby tak się rzecz miała, naówczas demonstracyjne przeznaczenie floty byłoby już chybione, i niepozostaloby nic innego z jednej lub z drugiej strony, jak tylko oznaczone, stanowcze działanie. Taki jest chwilowy stan rzeczy w stolicy tureckiej, który co chwila zmienić się może. Naprzód trzeba czekać na postanowienie sultana. Zanim to nastąpi, nie można twierdzić, że kwestya rosyjsko turecka doszła do punktu przesilenia, po za którym miecz tylko rozstrzygnąć może. Cesarz rosyjski zbyt często i wyraźnie objawił chęć utrzymania pokoju, aby nie miano z tej strony spodziewać się kroków ku temu, o ile to Rosyi uczynić podobna bez narażenia interesów swoich i swojego honoru. Dalsze pytanie: jak postąpią sobie Prusy w razie turecko rosyjskiej wojny, jest na teraz zbyt czułe. Najmniej zaś uzasadnionem jest zdaniem naszym mniemanie, jakoby kwestya ta rozstrzygnięta była w Warszawie.

Królestwo polskie.

Warszawa, 12 Paźdz. — Silnie tu strzeże teraz policya, aby nie dochodziły żadne pisma lub odezwy londyńskiego komitetu emigracyjnego. Szczególniej signalizowano Juriewa Dieu, do rosyjskiej szlachty, w języku rosyjskim, w którym mówi o Murawiewie, Pestlu, Rilejewie i Bestuszewie, o poddaństwie i tatarszczyźnie panującej; równie pismo Aleksandra Herzena do braci rosyjskiej, tudzież Badego pismo.

Turecja.

Konstantynopol, 29. Września. — Wojnę uchwalono nie tylko w radzie wielkiej zwyczajnej, ale jeszcze na zgromadzeniu wyjątkowo zwołanem wszystkich wyższych urzędników, duchowieństwa i nauczycieli. Równocześnie naradzano się nad środkami potrzebnymi do prowadzenia wojny. Omer basza nad Dunajem i Selim basza w Erzerum, obaj naczelnie dowodzący, otrzymali przez kurierów rozkazy, aby się przysposobili na walkę. W stolicy uzbrojono wszystkich rekrutów. Co się tyczy pieniędzy, z jak płyną na uzbrojenia, podać nie umiemy.

Na radzie ministrów, a później na zgromadzeniu wszystkich inteligencji tureckich uchwalono, że porta niema pod żadnym warunkiem podpisać noty wiedeńskiej, a zmiany powinna utrzymać z bronią w ręku. Sultan zgodził się na to orzeczenie, co niemało dyplomatów dziwi, ponieważ dotąd się przeciw wojnie oświadczał.

— (Wanderer.) Jakem wam już w ostatnim doniósł liście uchwały wielka rada wojnę przeciw Rosyi, pewne tylko okazały się trudności finansowe, i dotyczące rozdziału wojska i t. d. O tych trudnościach mówili Fehti Achmet basza, Riza basza i Fuad Efendi. Na następnej radzie miał mowę pamiętną Reszyd basza, którą uciął wszystkie rozprawy. Starł się pokazać, ile to Turcy starali się o utrzymanie pokoju, jak jej teraz nic innego niepozostaje, jak się za wojnę oświadczyć. Inną drogą, odpowiedniej godności i całosci państwa niewidzi. Mowa ta wielkie wzbudziła uniesienie. Ulemowie i Hadzi, najwierniejsi partyzanci wojny wieszowali Reszydowi baszy te szczęśliwe natchnienia i zaręczali na swe przywiązanie. Seraskier basza, dotychczasowy przeciwnik, szlachetny i rycerski charakter, wyrzekł się wszelkiej nienawiści naprzeciw Reszydowi i szlachetnie oświadczył, że dałby życie za męża, który tyle dla ojczyzny wyświadczył. Dzień ten był tryumfem dla Resyda baszy, którego rozproszonym rozporządzeniem przypisać można, że Turcy może teraz wojnę prowadzić. — Uchwałę wojny wielkiej rady przesłano sultanowi, tenże ją podpisał i wydał do ministrów potrzebne rozkazy w tej mierze. Doniesiono o tem posłom czterech mocarstw i rosyjskiej kancelaryi tu pozostawionej. Już czynią przysposobienia, do oddalenia tudzież kancelaryi rosyjskiej i z nią połączonych poczt i dragomanatu, tudzież względem oddalenia wszystkich poddanych rosyjskich. Kupcy mają pozostać, mówią nawet że żegluga nie będzie przerwana. Na ten cel chcą osobne biuro urzędzić i przełożyć nad niem Muchtara beja, byłego nadpoborcę państwa, biegłego urzędnika w rzeczach kupieckich.

— Austriacki internuncyusz zażądał od porty, aby do armii ustawionej w Rumelii nie przyjmowano polskich i węgierskich wychodźców, inaczej uważano by to za krok nieprzyjacielski przeciw Austrii. Turecki rząd uznał ten wniosek za uzasadniony, ale zastrzegł sobie na pewne przypadki użyć wychodźców nie tylko w Azji, ale i w Europie.

— Lubo handel cierpi, jednakowoż na wojnę wciąż skarb znajduje pieniądze. Liwerunki płacą gotowizną, równie jak pensye urzędników. Kas dóbr duchownych dotąd nie tknięto ale jeżeli się okaże potrzeba, natenczas użyją tych funduszy na wojnę, bo w tej mierze wydał już pozwolenie Szeik ul Islam. Jeden z najbogatszych Turków, Taxim bej w Rumelii ofiarował dywanowi wszystkie pieniądze, wszystkie klejnoty i drogocenne przedmioty swego domu na wojnę.

— Szeryf Meki doniósł porcie, że 30,000 zbrojnych Arabów uzbrojonych własnym kosztem, żąda, aby ich poprowadzono na niewiernych w obronie sultana. Kontingens tuniski już nadszedł, a nawet Abd el Kader ofiarował swoje ramie przeciw niewiernym.

Chiny.

Hong-Kong, w końcu Lipca. — Listy z Szangae dochodzą do d. 11. b. m. Po powrocie floty z Tautae do Wufang, po użyciu przez nią wszystkich amunicji przy bezskutecznym ataku na miasto Czin Kianfu, w dniu 14. z. m. drugi atak wykonano nie morzem ale lądem. Wojska cesarskie atakowały od wschodniej strony, trzy dni strzelały, ale wyłomu nie wybito, bo kule do wałów nie sięgały. Powstańcy, którzy poprzednio zniszczyli wszystkie wioski pomiędzy miastem a oblężenicami, patrzeni obojętnie na tę kanonadę. Wielka eskadra cesarskich dżonk wojennych i lorkas, stoi o półtory mili od miasta, czekając na wiatr pomyślny, by atak ponowić. Według Unia Herald, 2000 długowłosych buntowników, uzbrojonych w europejskie karabiny, przybyło z Nankinu do Czin-Kiang, by wypędzić z tamtąd flotę cesarską; nie trudno to będzie, bo wielka część oficerów w skutek niezadowolenia z admirała opuściła flotę. W Czin-Kiangfu oficerowie angielscy rozmówili się z komendantem placu, Lo, którego zdolano przekonać, że Anglicy przybywają w tę okolicę bez żadnych z cesarskimi związków. W Czin-Kiangfu wybudowali oni mur z kamieni do rzeki, przeprowadziwszy tę linię fortyfikacyjną przez wszystkie wzgórza; za jej pomocą utrzymują wolną komunikację pomiędzy miastem a rzeką Yantse. Z tego wnioskuje należało, że im nie wiele dokuczają cesarskie wojska lądowe i flota z 60 dżonk wojennych złożona. Zdaje się, że kolumna powstańców posunęła się z nad niebieskiej nad żółtą rzekę i zabrała jakieś miasto nad nią leżące. Lo zapewnił także, iż powstańcy unikają myśli wszelkiego przedsięwzięcia, któreby handlowi cudzoziemców zagrozić mogło. Dowódca cesarski uskarżał się przed konsulem angielskim, że schwytano europejczyków dostawiających broń powstańcom; na to konsul odpowiedział, że jak nie mógł przeszkodzić anglikom wstępować do wojska cesarza, tak nie może przeszkodzić przyjęciu przez nich służby u powstańców, gdyż w obu razach prawo angielskich poddanych utracają. — List handlowy z Szangae mówi: Powstańcy mają stanowczy zamiar zajęcia Pekinu, silny ich korpus ruszył już nad rzekę Żółtą, inny korpus udał się na zachód, by stałe zająć niektóre miasta nad Yantse Kiang. Wojska cesarskie chińskie są zupełnie zdeorganizowane; ich dowódcy to słabe głowy, odurzone jeszcze zwykłe za pomocą opium. Amerykański pułkownik Marshall bardzo coś z władzami chińskimi konszachtuje. — W Amoy w dniu 5. b. m. powstańcy trzymali się ciągle; to tylko zwraca uwagę, że w Amoy pozostają oni beczynnie a powstańcy z Nankinu naprzód ruszają. Z Amoy wysłano oddział dla ukarania jakiegoś wioski, którą miano w podejrzeniu że za cesarskimi trzyma; ścięto tam ze dwudziestu ludzi i spalono ich domy. W dniu 6. i 8, przez 2 dni cesarscy i powstańcy bili się na morzu, ale w tej bitwie morskiej żadnej sobie szkody nie zrobili. Bitwa chińska na lądzie czy na morzu jest więcej niebezpieczną jak bitwa pomiędzy chłopcami szkolnemi. Liczono 35. dżonk z jednej i drugiej strony; cudzoziemcy przypatrywali się tej zabawce, dżonki kręciły się i strzelały, ale podobno żadna kula nie trafiła; na trzeci dzień rozjechano się najspokojniej. Konsul Stanów Zjednoczonych w Amoy zwinął swą flagę na rozkaz pana Marshalla; wkrótce rządy europejskie będą musiały oświadczyć się za jednym albo drugim rządem w Chinach, bo z pięciu portów, w których europejczykom przebywać wolno, dwa już są w ręku powstańców a reszta będzie w krótko. — Z południowych Chin donoszą, że powstańcy tę część rozdzielili pomiędzy pięciu królów. Zdaje się więc,

że owi stronnicy dynastji Ming nie myślą zakładać jednego państwa, jak ono istniało za dynastji Manchu, ale będzie to rodzaj związku państw.

Elberf. Zeitung podaje następujący wyimek z listu pewnego misjonarza z Hon Kong z d. 17. Lipca. Co do polityki, dziwnie tu wygląda. W Nanking jest nowy cesarz i — chrześcijanin, lubo dziwny to święty. Walka długo trwać jeszcze będzie, jeżeli powstańcy nie zbiorą tyle sił, aby prosto pójść na stolicę. W każdym razie kryzys przywiezie do wielkich zmian w Chinach, a jeżeli nowy cesarz górę otrzyma, to mamy nadzieję, że przyjdzie sąd ostateczny na drewniane i papierowe bałwany. Zdziwiałem się, że wspomniany często przez Gützlafa Aloscho (p. Roberts misjonarz anglikański, człowiek prostego umysłu) stał się narzędziem nawrócenia nowego cesarza do ewangelii. Cesarz zawiązał Roberta do Nankingu, i ten popłynął tam w tym tygodniu. Był on poprzednio u mnie i chciał mię wziąć ze sobą, ale nie mógł tego uczynić bez pozwolenia mego towarzystwa. Jeżeliby obecny ruch otwarł Chiny, to wkrótce nastąpi tam co się stało przed 300 laty na Moluckich wyspach, a przed 26 laty na wyspach Sanewich, to jest powszechne burzenie bałwanów...

Kronika miejscowa.

Poznań, dnia 14 Października. — Dziennik rejencyjny zamieszcza w num. 14. wykaz osób wydanych z W. Ks. Poznańskiego za granicę w Sierpniu r. 1853. Z pleszewskiego: Karol Woldański czeladnik piekarski, lat 37 liczący; z krotoszyńskiego: Antoni Micki, czeladnik ślósarski lat 28 liczący; z szamotulskiego: Maryanna Piątkowska, lat 24; z Poznania Choim Skólnicki, 23 lat; Leon Brzeziński malarz lat 43 i Hirs Rotstein czeladnik krawiecki. — W dodatku do dziennika rejencyjnego czytamy najwyższe potwierdzenie statutu towarzystwa zawiązanego w ce-

W przyszłą niedzielę, to jest 16. b. m. odbędzie się pomiędzy 9. a 11stą godziną zrana w kościele Św. Piotra nabożeństwo wraz z komunią w języku polskim. Dozór kościelny.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Król. Sąd powiatowy w Poznaniu.

Wydz. I. dla spr. cywilnych.

Poznań, dnia 22. Sierpnia 1853.

Folwark w Nowej Wsi pod liczbą 1., powiatu Poznańskiego położony, a do Antoniego Stefańskiego młodszego należący, oszacowany na 12,291 Tal. 16 sgr. 3 fen. wedle taksy, mogącej być przejranej wraz z wykazem hipotecznym w Registraturze, ma być dnia 24. Marca 1854. przed południem o godzinie 11. w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych sprzedany.

W dobrach **Golaszynie** pod Bojanowem, należących do Ks. Hatzfeld, znajdzie natychmiastowe umieszczenie dwóch uczniów poświęcających się gospodarstwu, za opłatą należycie za stół itd. O warunkach dowiedzieć się można w listach frankowanych u tamiecznego Inspektora gospodarczego Püschel.

Dla trzech uczniów, uczęszczających do szkół tutajszych, jeszcze jest miejsce w mojej pensji.

R. Jungmann.

Sw. Marcin Nr. 25./26. na pierwszym piętrze.

Powtórne wypowiedzenie

4ro-procentowych listów zastawnych Poznańskich.

Z odwołaniem się na obwieszczenie nasze z dnia 27. Maja r. b. wzywamy powtórnie posiadaczy wszystkich wówczas wypowiedzianych lecz dotąd niezłożonych 4ro procentowych listów zastawnych:

Nr. list zast.	D o b r a.	Powiat.
bież. amort.		

I. Z Terminu Sw. Jana 1853.

A. na 1000 Tal.

9	3490	Belencin	Babimost
26	4334	Czerwień	Gniezno
5	5374	Czarniecin	Krobia
21	948	Działyn	Gniezno
59	6233	Gola	Krobia
5	3409	Grembanin	Ostrzeszów
12	347	Grzyckizki	Kościan
21	2307	Jarocin	Pleszew
96	6264	Jutrosin	Krobia
3	6766	Kruczowo	Mogilno
15	2648	Kotowo	Buk
12	4272	Kosieczyn	Międzyrzecz
83	3183	Kórnik	Szrem
10	5811	Kuklinowo	Krotoszyn
23	622	Konary	Krobia
4	7408	Karmin	Pleszew
8	2539	Lipnica	Szamotule
2	7376	Orzeszkowo	Sroda

Wszelkie **materyały piśmienne i rysownicze**, tak dla szkół wyższych jako też i niższych, poleca po jaknajtańszych cenach

Handel **P. Przespolewskiego** w Poznaniu, ulica Wrocławska obok szkoły realnej.

Hamb. wędlinę, ozory, najlepsze Zielonogórskie winogrona i Tellowskie rzepli otrzymałem. Strasb. paszety z wątrób gęsi z trusłami oczekuję dzisiaj. **Jakób Appel.**

Mój skład sukna i ubiorów męskich

przeniósłem z rynku Nr. 56. na ulicę Wilhelmowską Nr. 9. do lokalu zamieszkiwanego dotychczas przez jener. lekarza Pana Dra. Ordelin.

Cotyłko w kraju i za granicą z nowych i gustownych towarów się pojawia, znaleźć u mnie można zawsze w największym i najliczniejszym doborze, przy czém dołożę najusilniejszego starania, by przez tanie ceny, jako też dobre i trwałe towary zapewnić sobie zaufanie moich Szanownych kupujących gości.

Zamówienia na ubiory wykonane będą punktualnie w przeciągu 24 godzin. Poznań, w Październiku 1853.

Joachim Mammoth.

Nr. list zast.	D o b r a.	Powiat.	Nr. list zast.	D o b r a.	Powiat.
bież. amort.			bież. amort.		
5	5987	Pozarowo	25	934	Golebin
11	2839	Rożnowo	56	1934	Jarocin
36	2344	Rudki	33	977	Iwno
16	5355	Smolice	6	3122	Karczewo
2	575	Sanniki	7	3195	Kowalewo
10	2277	Sulencin	8	4862	Kamieniec
21	5628	Szamotule	8	4915	Kempa
85	6931	Wronki	72	4325	Lwowek
24	1921	W elna	78	4331	dito
6	2683	Wierzchno	10	2960	Ligota
7	3919	Wilkowo	13	3241	Łabiszynek
7	3296	Wieszczyczyn	36	5184	Łomnica
22	6142	Zbąszyń	35	5631	Mieszkowo
12	5155	Zydowo	11	2257	Mieszczyn
8	6320	Zelice	41	1399	Miłosław
B. na 500 Tal.			8	1138	Miedzianowo
12	5284	Andrychowice	29	1006	Marszewo
34	1283	Brudzewo	8	847	Ossowiec
18	3301	Bieganowo	30	1028	Ottorowo
20	5766	Borek	7	2383	Otus
69	2878	Borzęcicki	20	4492	Oporowo
14	2920	Chelkowo i Karmin	11	409	Przedborowo
14	1469	Cerekwica	61	6262	Pleszew
73	3685	Czarniejewo	40	6231	Pogorzela
6	2697	Chalawy	8	1916	Poglowice
23	4741	Dąbrowka	12	4579	Potrzonowo
10	210	Droszew	97	340	Przygodzice
8	5734	Dobramyśl	102	345	dito
29	1735	Doruchowo	25	3312	Parzęczewo
17	1264	Grabowo	9	1542	Radojewo
					Poznań

(Dodatek.)

Nr. list zast.		D o b r a .		Powiat.		Nr list zast.		D o b r a .		Powiat.		Nr. list zast.		D o b r a .		Powiat.	
bież.	amort.					bież.	amort.					bież.	amort.				
7	6603	Rybowo		Wągrowiec		49	10642	Swierczyna		Wschowa		43	3098	Murzynowo borowe		Środa	
32	4444	Smolice		Krobia		71	6713	Tuczemp		Międzychód		46	3914	Mórka		Szrem	
16	1075	Ślupia wielka		Środa		292	10379	Wronki		Szamotły		43	8571	Napachanie		Poznań	
15	1153	Świdnica I.		Wschowa		52	7260	Wroniawy		Babimost		112	1337	Ottorowo		Szamotły	
13	2224	Starkowice		Krotoszyn		75	309	Xiążno		Września		27	3997	Obiecanowo		Wągrowiec	
25	4642	Tulce		Środa								150	8738	Opatów		Ostrzeszów	
11	6656	Tarce		Pleszew								90	241	Pakosław		Krobia	
153	5905	Wronki		Szamotły		46	1364	Biezdrowo		Szamotły		278	10583	Pleszew		Pleszew	
7	1260	Wilkonice		Krobia		12	1879	Bożejewice		Szubin		18	7947	Pucolowo		Szrem	
40	3841	Zimnawoda		Pleszew		80	3683	Drążgowo		Środa		54	9760	Psary		Odolanów	
35	1043	Zalesie		Krobia		176	5728	Dobrojewo		Szamotły		29	9749	Popowo		Międzychód	
						74	4250	Gostyń II.		Krobia		93	10534	Pogorzela		Krotoszyn	
						144	4440	Golaszyn		dito		248	3462	Przygodzice		Odolanów	
						404	1949	Kórnik		Szrem		36	4010	Przysieka		Wągrowiec	
						383	1928	dito		dito		100	7403	Pruchnowo		Chodzież	
						22	2011	Konojad		Kościan		37	7761	Robaków		Pleszew	
						37	5867	Kokorzyn		dito		45	3037	Sokolniki male		Szamotły	
						69	3948	Kolno		Międzychód		152	9343	Sobotka		Pleszew	
						76	3955	dito		dito		33	1571	Smuszewo		Wągrowiec	
						94	5850	Karmin		Pleszew		32	119	Smielowo		Szamotły	
						29	770	Kotowiecko		dito		36	492	Szkudły		Pleszew	
						67	1666	Kotowo		Buk		172	5630	Sierniki		Wągrowiec	
						89	253	Kretkowo		Września		59	5563	Skoki		dito	
						100	554	Ludomy		Oborniki		98	3381	Trzcinnica		Ostrzeszów	
						61	3882	Lewkowo		Odolanów		33	4410	Węgieńskie		Środa	
						47	2436	Łabiszynek		Gniezno		61	5210	Wierzeja		Szamotły	
						14	1861	Lubowice wielkie		dito		100	8886	Węgieńki		Września	
						41	1653	Mórka		Szrem		94	1398	Zalesie		Krobia	
						38	1700	Mieleszyn		Gniezno		104	1408	dito		dito	
						146	1125	Miłosław		Września		51	8920	Zerniki		Szrem	
						101	2578	Morownica		Kościan							
						55	5806	Miłosławice		Wągrowiec							
						12	2255	Młodzikowo		Środa							
						107	154	Mikolajewice		Gniezno							
						46	709	Modliszewko		dito							
						22	4470	Ostrowite trzemeszeńskie		Mogilno							
						25	2321	Pomarzany kościelne		Gniezno							
						229	5694	Pleszew		Pleszew							
						22	1050	Pomarzanowice		Środa							
						81	5677	Pogorzela		Krotoszyn							
						91	4034	Rusko		Pleszew							
						29	3553	Robaków		dito							
						34	1224	Stawiany		Wągrowiec							
						105	3586	Smolice		Krobia							
						37	2062	Splawie		Kościan							
						22	2028	Sepno wielkie		dito							
						31	3093	Szczodrowo		dito							
						62	1443	Sulcin		Środa							
						15	16	Wilcza		Pleszew							
						99	4279	Wieruszow		Ostrzeszów							
						510	5142	Wronki		Szamotły							
						100	1285	Welna		Oborniki							
						61	3405	Żydowo		Gniezno							

Nr. list zast.	Dobra	Powiat.	Termin wylosowania
bież. amort.			
34 1011	Marszewo	Pleszew	SJ. 52
27 435	Mikolajewice	Gniezno	BN. 46
40 1338	Nekla	Sroda	SJ. 51
33 1031	Ottorowo	Szamotuly	BN. 51
116 359	Przygodzice	Odolanow	SJ. 52
66 6267	Pleszew	Pleszew	BN. 52
16 1339	Poniec	Krobia	dito
36 526	Pakoslaw	dito	SJ. 52
20 3434	Przysieka niem.	Koscian	SJ. 51
7 4545	Rogowo	Krobia	BN. 52
10 694	Ruchocinek	Gniezno	BN. 51
7 2041	Sadowce	Odolanow	BN. 52
10 864	Swidnica II.	Wschowa	SJ. 51
10 777	Zakowo	dito	SJ. 52
46 956	Zytowiecko	Krobia	BN. 52
43 953	dito	dito	dito

C. na 250 Tal.

22 2083	Bagrowo	Sroda	BN. 52
8 3134	Chrzanowo	Pleszew	BN. 51
22 1771	Chelkowo i Karmin	Koscian	SJ. 51
21 1473	Debicz	Sroda	BN. 51
15 2436	Dębowa lęka III.	Wschowa	BN. 52
16 2437	dito	dito	dito
25 846	Grabowo	Wrzesnia	BN. 51
24 2748	Graboszewo koś.	dito	BN. 52
10 2226	Izdebn	Mogilno	SJ. 52
14 2589	Krzyżanki	Krobia	BN. 52
8 275	Kleszczewo	Wschowa	SJ. 52
71 2958	Łomnica	Miedzyrzecz	BN. 52
25 748	Modliszewko	Gniezno	BN. 51
56 321	Mikolajewice	dito	BN. 52
30 3184	Marcinkowo gór.	Mogilno	dito
20 2310	Myszkowo	Szamotuly	BN. 51
15 3753	Obra	Krotoszyn	BN. 52
27 508	Osiek	Krobia	dito
28 2622	Oporowo	Wschowa	dito
10 2388	Orpizewek	Pleszew	BN. 51
13 2646	Oliszow B.	Ostrzeszow	dito
31 2769	Orchowo	Mogilno	SJ. 45
14 1086	Psarskie	Szrem	SJ. 52
115 3516	Pleszew	Pleszew	BN. 52
11 2455	Slaborowice	Odolanow	SJ. 52
18 2396	Szczepankowo	Szamotuly	dito
20 466	Sobota	Poznan	dito
22 779	Swidnica I.	Wschowa	BN. 51
15 3773	Tarce	Pleszew	BN. 52
34 1008	Trzuskotowo	Poznan	dito
69 2950	Zbąszyń	Miedzyrzecz	dito
11 2220	Zolcz	Gniezno	SJ. 52

D. na 100 Tal.

196 497	Baszkowo	Krotoszyn	BN. 52
8 6815	Białczyn	Oborniki	dito
31 8755	Baborowo	dito	SJ. 51
41 12027	Cielce v. Czylicz	Pleszew	BN. 52
51 12037	dito	dito	SJ. 52
29 3326	Chlewo	Ostrzeszow	dito
34 9412	Czachorowo	Krobia	SJ. 52
74 8156	Chraplewo	Buk	dito
32 2465	Cykowo	Koscian	SJ. 51
29 918	Cmachowo	Szamotuly	dito
18 4355	Chalawy	Szrem	BN. 51
101 11322	Dobrojewo	Szamotuly	BN. 52
71 7958	Drzazgowo	Sroda	dito
16 1112	dito	dito	SJ. 52
32 11466	Dusina	Szrem	dito
25 7149	Dębowa lęka III.	Wschowa	BN. 51
16 11562	Gorzewo	Wagrowiec	BN. 47
19 9301	Gurowo	Gniezno	SJ. 52
63 8874	Gostyń II.	Krobia	BN. 51
29 2314	Gembice	dito	SJ. 52
25 1652	Gostkowo	dito	dito
19 10626	Goniembice	Wschowa	BN. 51
8 8396	Gurowko	Gniezno	BN. 52
115 2801	Jarocin	Pleszew	dito
56 1313	Iwno	Sroda	SJ. 52
90 8226	Jezewo	Szrem	BN. 51
30 3174	Koninko	Szamotuly	SJ. 52
21 6949	Kanino	Poznan	SJ. 51
80 8557	Kuklinowo	Krotoszyn	dito
86 4462	Karczewo	Koscian	BN. 52
65 8990	Komorze	Wrzesnia	dito
73 8998	dito	dito	dito
78 742	Kretkowo	dito	dito
21 8792	Krzesiny	Poznan	dito
113 7558	Lwówek	Buk	dito
130 7575	dito	dito	dito
53 11141	Lubasz	Czarnków	BN. 52
33 8268	Lewkowo	Odolanow	dito
12 810	Marcinkowo gór.	Mogilno	SJ. 52

Nr. list zast.	Dobra	Powiat.	Termin wylosowania
bież. amort.			
72 11717	Mnichy	Miedzychod	SJ. 52
102 444	Mikolajewice	Gniezno	BN. 51
104 446	dito	dito	SJ. 51
38 9073	Nowydwor	Miedzyrzecz	BN. 45
10 7527	Oporzyn	Wagrowiec	SJ. 52
36 7179	Ptaszkowo male	Buk	BN. 52
71 11177	Pogorzela	Krotoszyn	dito
53 4444	Pniewy	Szamotuly	SJ. 52
60 4950	Popowko	Oborniki	dito
17 7311	Rusiec	Wagrowiec	BN. 52
54 8498	Rusko	Pleszew	dito
71 8515	dito	dito	SJ. 52
28 2047	Ruszków	Wagrowiec	BN. 51
26 7983	Rogowo	Krobia	SJ. 51
17 6876	Szczodrowo	Koscian	BN. 52
80 7674	Szelejewo	Krotoszyn	dito
95 9804	Sobotka	Pleszew	dito
28 6594	Sieroszewice	Odolanow	dito
68 11756	Siedmiorogowo	Krotoszyn	dito
63 10656	Swierczyna	Wschowa	SJ. 52
14 861	Szkudły	Pleszew	dito
43 1498	Ślupia wielka	Sroda	dito
19 4701	Strzeszki	dito	dito
26 1664	Szczury	Odolanow	BN. 51
28 1477	Szypłowo	Pleszew	dito
19 11282	Tworkowo	Oborniki	BN. 52
285 10372	Wronki	Szamotuly	dito
221 9442	Wrzesnia	Wrzesnia	dito
13 4745	Węgry II. Wę-gierszczyna	Odolanow	dito
87 1025	Witkowo	Gniezno	SJ. 52
60 6981	Wrotkowo	Krotoszyn	SJ. 51
44 9323	Zelice	Wagrowiec	BN. 51

E. na 50 Tal.

47 4429	Andrychowice II	Wschowa	SJ. 52
50 3193	Brodnica	Szrem	BN. 52
54 304	Broniszewice	Pleszew	BN. 47
22 4733	Chrzanowo	dito	BN. 52
24 4735	dito	dito	SJ. 52
13 1236	Chlebowo	Gniezno	SJ. 51
50 1382	Dłusko	Miedzychod	BN. 52
59 1391	dito	dito	BN. 51
81 238	Dobrzyca	Krotoszyn	SJ. 52
27 498	Drzazgowo	Sroda	BN. 51
63 268	Dąbrowo	Babimost	SJ. 51
77 5400	Grąbkowo	Krobia	BN. 52
23 153	Golecin	Poznan	SJ. 52
27 3916	Gonice	Wrzesnia	dito
56 3061	Gowarzewo	Sroda	dito
12 3970	Gurowko	Gniezno	dito
56 1268	Gościeszyn	Babimost	SJ. 39
47 3007	Gnuszyno	Szamotuly	SJ. 51
165 1470	Jarocin	Pleszew	BN. 52
70 1669	Kotowo	Buk	SJ. 52
70 4177	Kakolewo	Wschowa	BN. 51
21 2750	Karsewo I.	Gniezno	dito
23 2012	Konojad	Koscian	dito
201 3458	Lwówek	Buk	BN. 52
58 3375	Łukowo	Wagrowiec	dito
48 489	Mierzewo	Gniezno	BN. 51
33 1184	Nieświastowice	Wagrowiec	SJ. 52
19 4613	Ossowo	Wrzesnia	dito
22 4616	dito	dito	BN. 51
65 1042	Poniec	Krobia	BN. 52
36 3324	Podolin	Wagrowiec	BN. 51
107 1995	Pawłowice	Wschowa	dito
29 3696	Rogowo	Krobia	BN. 52
20 2532	Ryczywół	Oborniki	SJ. 52
56 2647	Rojów	Ostrzeszow	BN. 51
20 3943	Sobiesiernie	Poznan	BN. 52
27 3782	Skape	Wrzesnia	dito
132 3517	Szelejewo	Krotoszyn	SJ. 52
37 4556	Sliwniki	Odolanow	dito
58 2963	Sieroszewice	dito	dito
36 873	Szczury	dito	dito
11 994	Sokolniki male	Szamotuly	BN. 41
35 3575	Trzebowo	Krotoszyn	BN. 51
18 2402	Wola czewne-wska I. i II.	Wagrowiec	dito
464 5096	Wronki	Szamotuly	SJ. 44
73 681	Zalesie	Krobia	SJ. 51
120 4346	Zbąszyń	Miedzyrzecz	BN. 52
122 4348	dito	dito	BN. 51

F. na 25 Tal.

45 10818	Bruczkow	Krotoszyn	SJ. 52
16 11145	Czarnysad	dito	dito
50 9027	Czachorowo	Krobia	dito
112 8044	Chraplewo	Buk	dito
88 3310	Czarnotki	Sroda	dito
219 6476	Czerniejewo	Gniezno	SJ. 51

Nr. list zast.	Dobra	Powiat.	Termin wylosowania
bież. amort.			
62 3239	Dłusko	Miedzychod	BN. 51
103 10174	Grąbkowo	Krobia	SJ. 51
101 2935	Grodzisko	Pleszew	BN. 52
104 2938	dito	dito	dito
55 3677	Jurkowo	Koscian	BN. 44
181 3534	Jarocin	Pleszew	BN. 52
61 4113	Jarogniewice	Koscian	dito
27 9274	Kotarby	Pleszew	dito
52 6169	Koszuty	Sroda	dito
26 5668	Kurowo	Odolanow	SJ. 52
43 3820	Lipnica	Szamotuly	dito
257 7635	Lwówek	Buk	BN. 52
136 10511	Lubasz	Czarnków	dito
118 513	Mielęcin	Ostrzeszow	dito
23 219	Malpino	Szrem	SJ. 52
27 223	dito	dito	SJ. 51
20 216	dito	dito	BN. 51
24 220	dito	dito	dito
87 10774	Miloslavice	Wagrowiec	SJ. 52
140 2236	Nekla	Sroda	BN. 52
75 8825	Nowydwor	Miedzyrzecz	BN. 51
49 8577	Napachanie	Poznan	SJ. 51
53 2531	Nieświastowice	Wagrowiec	dito
45 6203	Ossowasien gór.	Wschowa	BN. 51
65 3838	Psarskie	Szamotuly	BN. 52
117 2282	Poniec	Krobia	SJ. 52
52 9808	Rudnicze	Wagrowiec	BN. 51
45 5948	Sokolniki wielkie	Szamotuly	BN. 52
55 7144	Szczepankowo	dito	dito
26 7269	Staw	Wrzesnia	SJ. 52
25 355	Strzyżewo	Krotoszyn	BN. 51
25 378	Tokarzew	Ostrzeszow	SJ. 52
740 9897	Wronki	Szamotuly	BN. 52
7 129	Wierzeja	dito	BN. 51
19 2058	Wilkonice	Krobia	dito
30 4407	Węgieńskie	Sroda	SJ. 44
135 1000	Zytowiecko	Krobia	BN. 52

Poznań, dnia 1. Października 1853.

Dyrekcja Jeneralna Ziemstwa.

Tylko najlepsze Zielono-górskie winogrona

polecam do początku Listopada prawdziwy funt po 2½ Sgr. albo brutto za 1 Tal. 15 funtów. — Beczuski darmo! — Winogrona przeznaczone »na kuracya« wybieram szczególniej podług przepisu wydanego pisemka przez Król. fizyka powiatowego Pana Dra. Wolffa, które bezpłatnie przylącam.

Sprzedającym z drugiej ręki daję stósowny rabat, i przyrzekam prędką i rzetelną usługę.

Edward Seidel w Zielonéjgórze w Szląsku.

Kurs giełdy Berlińskiej.

Dnia 13. Października 1853.	Sto-pa pCt.	Na pr. kurant	godo-wizna.
Pożyczka rządowa dobrowolna.....	4½	—	100½
dito z roku 1850.....	4½	101	—
dito z roku 1852.....	4½	101	—
Oblig. długu skarbowego.....	3½	91	—
dito premii handlu morskiego.....	—	—	—
dito Marchii Elektoralnej i Nowej.....	3½	—	—
dito miasta Berlina.....	4½	101	—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej.....	3½	—	98½
dito Prus Wschodnich.....	3½	—	—
dito Pomorskie.....	3½	98	—
dito W. X. Poznańskiego.....	4	—	96½
dito W. X. Pozn., nowe.....	3½	—	—
dito Szląskie.....	3½	95½	—
dito Prus Zachodnich.....	3½	—	—
Bilety rentowe Poznańskie.....	4	—	99½
Louisdory.....	—	—	110½
Akcje kolei żelaznej Starog. Poznańsk.	3½	92½	—

CENY TARGOWE

w mieście Poznaniu.

D. 14. Października. 1853. r.

	od tal. sgr. fn.	do tal. sgr. fn.
Pszenny, szefel.....	3 3	3 10
Zyta, szefel.....	2 13	3 2 17 9
Jęczmienia, szefel.....	1 27	2 2 6
Owsa, szefel.....	1 5	1 10
Tatarki, szefel.....	1 14	1 16
Grochu, szefel.....	—	—
Ziemniaków, szefel.....	— 17 6	— 19
Siana, centnar.....	— 22 6	— 25
Slomy, kopa.....	7	8
Masła, garniec.....	1 27 6	2
Spirytusu (beczka 120 kw.) 80 % Tral.	27	— 27 10